

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA WEEKLY

दैं ७ ल्याः २८ (पूर्णडक १३०) ने. सं. ११३७ सिल्लागा अस्तमि आइतवाः २०७३ फागुण ०८ गते आइतवार (Feb- 19, 2017)

मू ८ १- पृष्ठ ६

देय् कुचा थलेगु ला कि संशोधन यायेगु ?

प्रधानमन्त्री प्रचण्डं धयादिलः छिकपिं मधेसी जुया सीके राउत मखु, जि पहाडी जुया नं केपी ओली मखु

ज्वजलपा वाःपौ

मुलुकय् आः न्हापां संविधान संशोधन यायेगु ला कि चुनाव यायेगु धकाः बहस जुयाच्वंगु दु । अले चुनाव न्हापां यायेमाः धकाः विशेष याना प्रमुख प्रतिपक्ष एमालेया नेतायसं धयाच्वंगु दुसा आन्दोलन याना वयाच्वंगु संघीय गठबन्धनया नेतायसं न्हापां संविधान संशोधन यायेमाः धकाः धयाच्वंगु अवस्था दु ।

उकिं प्रचण्ड नेतृत्वया सरकार यात तसकं ज्यामछिनाच्वंगु अवस्था खः । राजनीतिक रुपं निगू धुवय् प्रमुख दलत न्ह्या वनाच्वंगु अवस्थाय् प्रधानमन्त्री

पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डं लगातार रुपं धीधी नेतातय् न्हापालाना सहलह व्याकाच्वनादीगु दु । थ्व हे भ्रूलय् शनिवाः संघीय गठबन्धनया नेतातलिसे प्रधानमन्त्री प्रचण्डं सहलह व्याकादीगु खः ।

उगु इलय् प्रधानमन्त्री प्रचण्डं स्थानीय तक्या निर्वाचनया मिति घोषणा यायेगु अले संविधान संशोधनया निति प्रमुख प्रतिपक्ष नं सकारात्मक जुइगु अवस्था ब्वलनी धकाः तयादीत प्रस्तावयात संघीय

गठबन्धनया नेतातय्सं अस्वीकार यानादीगु खः । उगु इलय् संघीय गठबन्धनया नेतातय्सं देय् कुचा यायेगु खःसा जक न्हापां स्थानीय तहया

निर्वाचन घोषणा यानादिस मखुसा न्हापां संविधान संशोधन यानादिसं धकाः धयादीगु खः । यदि संविधान संशोधन मयासे चुनाव यात धाःसा मधेसया

जनतात थःपिनिगु ल्हातं नं पिहां वनीगु अले अबले मेगु हे शक्ति नेतृत्व याइगु संभावना दु धयादिसं उकिं देय् कुचाः थलेगु जूसा जक न्हापां चुनाव घोषणा यानादिस मखुसा संविधान संशोधन न्हापां यानादिसं धकाः धयादीगु खः ।

अनं लिपा प्रधानमन्त्री प्रचण्डं मधेसवादी दलया नेतात नापं संघीय गठबन्धनय् दुध्याःगु दलया नेतात मधेसी जूसां सिके राउत मखु थः पहाडिया जूसां नं एमालेया अध्यक्ष केपी शर्मा ओली मखु

धकाः धयादीगु खः । आः संविधान संशोधनया निति एमालेया नेतृत्वलिसे हाकनं छकः सहलह व्याकेंगु जुइ धकाः धयादीगु खः ।

थुगु कथं संविधान संशोधन व चुनावया सवाल थ्व इलय् राष्ट्रिय एकता व भौगोलिक अखण्डता नाप नं स्वानाच्वंगु दुसा प्रमुख दलया नेतातय्सं मुलुकयात निकास बिइगु, संविधान संशोधन यायेगु, संविधान कार्यान्वयन यायेगु ज्या गुगु कथं याइ धकाः राजनीतिक रुपं सचेत नापं नागरिक समाज स्वयाच्वंगु अवस्था दु ।

सुचं ! सुचं !! सुचं !!!

ज्यापु महागुथि किपू नगर समितिया ग्वसालय्

नेपालभाषा साहित्य गोष्ठी जुइत्यंगु दु ।

साहित्य गोष्ठी जुइगु दिं

वइगु चिल्लाथ्व पारु (फागुन १६गते) सोमवाः

थाय् :मंगल उच्च मा.वि. नयाँबजार, किपू

ई : न्हिनसिया ११ भिंछताः इलय्

चवसू : चिनाखं, बाखं, चिबाखं, हाइकू, गजल, चवखं न्ह्यागु नं बिया दीफइ ।

चवसू बिइगु थाय् :

मिलन स्टूडियो अमल्लि, (रामभक्त महर्जन)

बाघभैरव आयुर्बेदिक वासः पसः (कुलबहादुर)

तःगःवपि,

पांगा बुक्स एण्ड स्टेसनरी, धवाखासी, पांगा

ग्वाहालिमि : पदिमनी ज्वेलर्स, तःगःवपि, किपू

संयोजक : अर्जुन महर्जन 'नेपाःमि'

६४ औं विश्व कुष्ठरोग दिवस

“समयमा नै कुष्ठरोगको उपचार गरौं, अपाङ्ग हुनबाट बचौं”

— छालामा नचिलाउने, छुँदा थाहा नहुने, फुस्रो वा रातो दाग र अनुहारको छाला, कानको लोती बाक्लो भएमा कुष्ठरोगको लक्षण तथा चिन्ह हुनसक्छ । तुरुन्त स्वास्थ्य संस्थामा गई जचाऔं ।

—समयमै र नियमित उपचार गरे कुष्ठरोग पूर्ण रुपमा निको हुन्छ, अपाङ्गता हुँदैन साथै उपचार गरेका व्यक्तिबाट अन्य स्वस्थ व्यक्तिमा सँदैन ।

— स्वास्थ्य संस्थाहरुमा यस रोगको निशुल्क उपचार गरिन्छ ।

—कुष्ठरोगको नियमित उपचार पुरा गरेपछि रु.१०००/- (एक हजार) र रोगबाट हुने जटिलताको उपचार गर्न प्रेषण अस्पतालमा भर्ना हुने प्रभावितलाई थप रु.१०००/- (एक हजार) यातायात खर्च नेपाल सरकारबाट उपलब्ध छ ।

—विरामी तथा प्रभावितलाई सहयोगी सामग्री (सुरक्षित जुता, चश्मा, बैशाखी, ट्विल चियर) आदि निशुल्क उपलब्ध छ ।

एक मात्रा औषधि सेवनमै ९९.९% कीटाणु निष्क्रिय भई रोग अरुलाई सँदैन ।

नेपाल सरकार

स्वास्थ्य मन्त्रालय

कुष्ठरोग नियन्त्रण महाशाखा

टेकु, काठमाडौं ।

ज्ञाजलपा वाःपौ

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशकः
नजरराम महर्जन
सम्पादक
श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउटः
ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाक्

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकूः निखासी त्वाः किपू नपा-३

फोन ल्याः ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ई-मेल : jwojalapaweb@gmail.com

सम्पादकिय

नेवाःतयूत वयाच्वंगु हाथ्या

ऐतिहासिक नापं सांस्कृतिक रुपं महत्वपूर्णगु सक्कया नेवाःत शंखरापुरया पहिचानयात समाप्त याये दइमखु धकाः आन्दोलनय् क्वहां वयाच्वंगु दु । ग्वलेया नेवाःत पशुपतिया गुरयोजना लागू यायेगु नामय् नेवाः वस्तीयात विस्तारित याये दइमखु धकाः सतकय् क्वहां वयाच्वंगु दु । थक्वाः, बलम्बु, सतुंगः, तोखा, कालिमाटी, जल, थैब, थैच, सुनागू, खना, बुंगनिसें थीथी वस्तीया नेवाःत सतक विस्तारया नामय् थःपिन्त विस्थापित याये दइमखु अले सम्पदायात नस्त याये दइमखु धकाः आन्दोलनय् क्वहां वयाच्वंगु दु ।

छ्खे धार्मिक सम्पदा पशुपतियात विकास यायेगु नामय् गुरु योजना हया ग्वलया नेवाः वस्ती विस्तारित यायेगु कुतः मखे नेवाः वस्ती वस्तीयात थना अनया सम्पदायात नस्त याना सतक विस्तार यायेगु कुतः नापं शंखरापुरया पहिचानयात हे समाप्त यायेगु कुतः यात धकाः सम्बन्धित थाय्या नेवाःत सतक आन्दोलनय् क्वहां वयाच्वंगु दु । थ्व बस्तवय् नेवाःतयूत वयाच्वंगु तःधंगु हाथ्या खः ।

थुगु हाथ्यायात कया नेवाः संगठनया न्हयलुवातनिसें नेवाः खलः पुचःतय्सं इलय् हे बिचाः मयात धाःसा कन्हय् वना नेवाःतयूगु भायूनिनिसें बाय् तकं स्वनिलय् संकतय् लाना वनीगु अवस्था दु । थुगु खँय् इलय् हे बिचाः यायेमाःगु थौया आवश्यकता जूगु दु ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-२०

थुलि बांलाक म्ये न्यंकल छं
जिगु नुगःसिचुका याउँकल छं ।

छंगु म्येया लसय् जि दुबिना
जिगु फुकं पीर व्यंकल छं ।

म्ये व संगीतया गजाःगु संगम
जिगु म्हछिं तरङ्गय् हंकल छं ।
खुसि लःथें कलकल सःछंगु
न्ह्याइपूगु संसारय् थ्यंकल छं ।
म्ये क्वचायेवं जब खंकल छं
जि न्हयःने दु धकाः लुमंकल छं ।

ज्यापु खँग्वःया अर्थ

विपेन्द्र महर्जन

प्राकृतिक प्रकोप, राजनैतिक व आर्थिक कारण जुइगु लडाई, सामाजिक उथलपुथलं मानवं सभ्यताय् प्रभाव लाके फैमखु वा लाइमखु धायगु गलत जुइ । द्रलंद्रः दँ न्हयवनिसें स्वाना वयाच्वंगु थ्व नेपाःगाःया नेवाः वस्ती नं अन्याःगु घटनां प्रभाव लाःगु दु धैगु खँ इतिहासपाखें नं प्रष्ट जू । थज्याःगु घटनाया कारणं याना थनया सभ्यताया यक्व चिंत तनाः वा न्हनावने धुंक्नु दु । ल्यनाच्वंगुयात नं म्वय् थ्यानाः उखेंथुखें लानाः विकृत रूप कयाः म्हासियाच्वंगु मद्दु धकाः गथे धाय् फै ? अथेहे संस्कृति, साहित्य व धर्मय् नं प्रभाव मलाः धकाः धायगु नं गलत जुइ । उकिं नेपाःया नेवाः सभ्यताबारे सोचे याय्गु अवस्थाय् ज्यापु बारे नं सोचे मयासे हे मगाःगु दु । ज्यापुतय्बारे न्वंवाइपिं वा च्वाइपिं थःथःगु पुर्वाग्रह दुने लाकाः ब्याख्या याय्गु, क्वह्यं कथं होचय् याय्गु ज्या जुयाच्वंगु नं दहे दु । थज्याःगु खँयात ध्यानय् तयाः ज्यापु खँग्वःकथं ज्यापु समुदायबारे नं थुइकेमाःगु खनेदु । भाजु एन वि.बाटी व भाजु गोविन्द नारायण ज्यापु, भाजु विरसिंजुपिनि धापू कथं ज्या व पु खँग्वःया अर्थ व थीथी अर्थबारे थीथी भाषाया शब्दकोषय् न्हयथनातःगु अथेहे नेवाः भाषाय् छ्यलाबुलाय् वयाच्वंगुकथं अर्थ छ्यलातःगु बारे दुवालाः स्वयंवलय् ज्यापु समुदायबारे सत्य खँ न्हयःने वय् फैगु आशायाय् थाय् दु ।

संस्कृत शब्द कोषय् ज्याःया अर्थ धनुष बाणया का धकाः च्यातःगु दु ।

हिन्दी-अंग्रेजी शब्द कोषय् ज्याःया अर्थ धर्ति (Earth) मां (Mother) धनुष बाणया का धकाः अर्थ छ्यलातःगु दु ।

नेपाली बृहत् शब्द कोषय् ज्याःया अर्थ धनुष बाणया का अर्थात् तांदो, भूल आदि जुइबलय् छ्यलीगु शब्द धकाः धयातल । तिब्बती भाषाय् ज्याःया अर्थ शान्तिया प्रतिक वःखुं अथवा ब्वाइपिं पंक्षी धकाः छ्यलातःगु दु ।

नेपालभाषा साहित्य ख्यलय् व जनजीवनय् छ्यलाबुलाय् वयाच्वंगुकथं ज्याया अर्थ सीप गथे कि सिंज्या, नँज्या, छिक्काःज्या, बनेज्या, बुँज्या आदि व निर्माण उत्पादनया ज्या नं ज्या धयावयाच्वंगु दु ।

न्हापा न्हापा नेवाःतसें जेठपुन्हियात ज्याःपुन्हि धाइगु खः । थुगु पुन्हियात छाय् ज्याःपुन्हि धाःगु धकाः न्यनेकने याना स्वयावलय् सीदत कि त्रिलक्षणयात ज्याः धाइगु जुयाच्वन खनी । त्रिलक्षणया अर्थ स्वंगू लक्षण खः । थ्व स्वंगू लक्षण धैगु बौद्धमार्गीतयगु विश्वासकथं सिद्धार्थ गौतम लुम्बिनी जन्म जुया बिज्याःगु थ्वहे दिनय् बुद्धत्व प्राप्त याना बिज्याःगु थ्वहे दिनय् बुद्ध परिनिर्वाण जुया बिज्याःगु अर्थात् स्वंगू

लक्षण चुलाःगु थ्व पुन्हि जूगुलिं थ्व दियात ज्याःपुन्हि धाःगु खः । थथे स्वंगू लक्षण चुलाःकथं थ्व ज्याःपुन्हियात चीन तथा तिब्बत, मंगोलिया व जापानया मनूतसें नं विश्वास याः । भारत, लंका, आदि देशय् थुगु लक्षण चुलाःगु दिं वैशाख अर्थात् स्वांयापुन्हियात मानय् याः । लिपा वया अन्तर्राष्ट्रिय कथं एकरूपता वय्केया लागि स्वांया पुन्हि (वैशाख पुन्हि) यात थुगु महान् दिया रूपय् मानय् यात । नेपालय् वि.सं. २००० साल लिपा वयाः तिनि थ्व स्वंगू लक्षण चुलाःगु दिं वैशाखपुन्हि नालाकाःगु खः । थुगु किसिमं बौद्ध पाली साहित्यय् “ज्या” या अर्थ त्रिलक्षण वा त्रिगुण खः धैगु खँ स्पष्ट याःगु जुल, गुगु खँ प्रा. गोविन्द नारायण ज्यापुज्या धापूलसे ज्वलाःगु खनेदु । थुगु हे प्रकारं “पु” खँग्वःया बारे नं थुकथं अर्थ छ्यला वयाच्वंगु खनेदु । संस्कृत शब्दकोषय् “पु” या अर्थ पुलिंग, पुरुषत्व अथेहे हिन्दी, अंग्रेजी शब्दकोषय् “पु”या अर्थ पुरुषत्व अर्थात् Masculine मालिक, थुवाः Owner कथं छ्यला वयाच्वंगु दु ।

पुरुषत्वया अर्थ पुनः उत्पतिया बस्तु, पुसा धकाः नं न्हयथनाःतःगु दु । नेवाः भाषाय् नं “पू” खँग्वःया अर्थ थुवाः खः । गथे साया थुवाःयात सापू, मेया थुवाःयात मेपू व हँय्या थुवाःयात हँयपू आदि । थथे हे “पु” या अर्थ पुनः उत्पति याय्गु बस्तु पुसा नं खः । गथे लैपु, किपु, तुसिपु, सन्तलाःसिपु, अले स्वां, बूब, सिमा, घाँय, वा, छ्व आदि बस्तु हानं पीइत उपयोगी बस्तुया पुसायात “पु” धाय्गु चलन दु ।

थुकथं “ज्या” व “पु” खँग्वःया थःथःगु कथंया अलग अलग अर्थ दुगु जुयाच्वन । अलग अर्थ दुगु खँग्वःयात ज्वरे याना भाव मस्यंक खुलस्त व बृहत् अर्थ जुइकथं दय्काःतःगु खँग्वः नेपालभाषाय् नं दुगु चलन खः । गर्थेकि दा जक दायाः ख्वं जुइ धुंक्मूह मनूयात चिहाकलं दाख्वं धाय्गु याः । थथे अलग अलग अर्थ दुगु खँग्वः मिले याना भाव मस्यंक अर्थ लुइकथं दय्केगु चलन चीनिया भाषाय् अफ्र संस्कृत भाषाय् दुगु चलन खः । “त्थें” खँग्वःया अर्थ चिनिया भाषाय् विद्युत Current खः । अथेहे “छु” या अर्थ “रथ” अर्थात् “खः” खः । थ्व निगः खँग्वः मिले यायवलय् “त्थेंछु” जुइ । थुकिया अर्थ current वा विद्युत चले जुइगु “रथ” वा “ट्राम, ट्रली” जुइ । थज्वःगु किसिमया खँग्वःयात सन्धी धाः । थुगु किसिमं “ज्या” खँग्वः व “पु” खँग्वः थ्व निगः खँग्वःयात स्वानाः थुकिया अर्थ छ्यलाः स्वयंवलय् सु गज्याःपिं नेवाःतयूत ज्यापु धाःगु खः अपुक हे अनुमान याय् फुगु जुल ।

बस्ति मदुगु पृथ्वीया छुं भागय् दकलय् न्हापां पलाः तयाः बस्ति स्वनाः स्थाईरुपं बुँज्या व मेमेगु ज्या याना वयाच्वपिं मनूतयूत धर्तिया थुवाः (आदिवासी) धाय्गु प्रचलित खँग्वः हे ज्यापु धकाः सीकाः काय् फुगु जुल । परिवार वा समाजया दुजः अफ्र देशय् हे मभिपिं जन्तु जनावर व शत्रुतय्पाखें वचे जुया म्वाय्

माः । अथेहे विश्वय् छगू समूह नं मेगु समूहयात आक्रमण याय्गु, छगू राज्य मेगु राज्ययात हमला याय्गु छगू साधारण घटना थें जुयावंगु खँ इतिहासपाखें सिइका काय्फु ।

आक्रमण व प्रतिरक्षा याय्गु ज्याया विकासक्रमय् धनुषबाणया विकास जूगु खँ मानव सभ्यताया इतिहासं क्यनाच्वंगु दु । धनुषय् बाण मिले याना माःथाय् लाक्क हुते याना छवय्गुया मू विशेषता “का” यागु खः । थ्व “का”यात ज्यानापं मिले याना माःथाय् लाक्क कय्काः जन्तु व शत्रुतयूत ख्याना छवयाः थः च्वनागु व च्वना वयागु लागायत रक्षा याना वयाच्वपिं नेवाःतयूत “का” छ्यलेगु सीप युक्तापिकथं नं “ज्यापु” धाःगु खः धैगु सी दु ।

सीपया थुवाः जुयाच्वपिं नेवाःतयूत ज्यापु धाःगु खः धइगु दृष्टीं स्वयंवलय् नं पार्यछि खनेदु । सीप मदुपिं, सीप मसःपिं नेवाःत सुं हे मदु । यदि दु हे दुसां पुरोहित जुया वयाच्वपिं जक खनेदु । नेवाः मध्यय् गुम्हं नया ज्याभः व सामान दय्केगु सीप, गुम्हं वासः याय्गु वैद्य ज्याय्, गुम्हं चिर फार याय्गु नउ ज्याय् थथे सीपया थुवाः अर्थात् सीप युक्तपिकथं धाय्गु उगु ईया चलन नं ज्यापु धाःगु खँ स्पष्ट याः ।

“ज्या” खँग्वः पालि साहित्यया खःसा, “पु” खँग्वः किराती नेवाः भाय् हे खः । उकिं “ज्यापु” खँग्वः पाली व नेवाःभाय्या समिश्रण खँग्वः खः धैगु खँय् विद्वानतय् धापू दु । बुद्धधर्म नेपाःगालय् दुहाँ वसांनिसें पालि (प्रकृत) साहित्यया खँग्वःत नं नेवाःभाय्नापं ल्वाकज्यानाः विकास जूगु खँ थनया बौद्ध साहित्यपाखें सी दुगु खँ जुल । थुगु किसिमं नेपाःया नेवाः समाजय् बुद्धधर्मया प्रभाव लाःगु खँ नेपाःबारेया पुरातत्व सामाग्री नं स्पष्ट यानाच्वंगु दु । थुगु प्रकारं ज्यापु समुदाययाबारे दुवालाः स्वयंवलय् नेपाःगालय् दकलय् न्हापां बस्ति स्वनाः थनया समाज व लागायत रक्षा यानाः व विभिन्न सीप सय्काः ज्ञान गुण युक्त जुयाः छगू इलय् नेपाःया इतिहास न्ह्याका वयाच्वपिं नेवाःतयूत हे ज्यापु धाःगु खः । अर्थात् सीपया विविधतां जाःपिं विविध गुणया संयोग दुपिं, ताहाक ईतक शासन चले यानाः नेपाःयात ज्यान विद्याः वयाच्वपिं गृहस्थ बुद्धमार्गी नेवाःतयूत हे “ज्यापु” धाःगु धकाः धाय्फु । इतिहास व अभिलेखया आधारं स्वयंवलय् ज्यापुतयूत “भावो” धाय्गु चलन दुगु नं खनेदु । थथे ज्यापुतयूत “भावो” धाय्गु चलन मल्लकालय् जक मखु, लिच्छवीकालय् नं खनेदुगु दु । थुकिं छु सी दु धाःसा भावो खँग्वःया अर्थ मनूया गुणं जाःपिं नेवाःतयूत धाइगु छगू ईया चलन नं खः ला धैगु न्हयसः दना वः ।

ई व परिस्थितिया भवलय् यक्व ह्यूपाः मवः धाय् फइमखु । थौया परिप्रेक्ष्य राजनैतिक, आर्थिक, बौद्धिक ल्याखं ल्यूने लाःसां नं थुगु जाति आदिमकालनिसें राष्ट्रयात माःगु विविध सीप व प्रज्ञां युक्त जुया गृहस्थी समाजय् माःकथंया न्हयलुवाः भूमिका म्हिताः वयाच्वपिं आदिवासी नेवाःयात हे ज्यापु धाःगु खः धैगु प्रस्त यानाब्यूगु दु ।

साभारः “नेपाः व नेवाः समाज छगू विवेचना” सफूर्ति ,

श्रीपञ्चमि गुथिं योग ध्यान न्ह्याकल

ज्वजलपा वा:पौ

श्रीपञ्चमि मानन्धर गुथि व योग ध्यान प्रयोगशाला (जीवन विज्ञान)या मंका: ग्वसालय् योग ध्यान ज्याभूव: न्ह्याकूगु दु ।

गुथिया थ:गु हे छैय् कुतिसालय् न्हियान्हिथं सुथसिया ५:३० ता: इलनिसें ७ ता: ई तक न्ह्याकाचंगु ख: । वंगु नेपाल संवत् १९३७ सिल्लागा तृतिया (१३ फ्रेब्रुअरी २०१७) सोमवा: खुन्हु निसें न्ह्याकूगु थुगु योग ध्यान ज्याभूवलय्

आपालं मनूतय्सं ब्वतिकयाचंगु दु । योग ध्यान प्रयोगशालाया गुरु किरण बज्राचार्य व सहायक गुरुपिं ज्ञानबहादुर महर्जन व मिरा महर्जनपिसं योग ध्यान स्यनाच्चनादीगु ख: ।

थुगु योग ध्यान मदिकक यानाचन धा:सा शरीरय् ल्वय् धइगु हे मदइगु व उसाय् बांलाना स्वस्थ जुइगुलिं थुगु योग ध्यानया ग्वसा: ग्वयागु ख: धका: ग्वसा: खल: श्रीपञ्चमि गुथिया नाय: सिद्धिकुमार मानन्धर कनादीगु दु ।

सामुदायिक सेवा केन्द्र किपूया अन्तर्क्रिया ज्याभव:

६७ औं प्रजातन्त्र दिवसया लसताय् सामुदायिक सेवा केन्द्र किपूलीं “अपराधरहित समाज निर्माणमा समुदायको भूमिका” विषय फागुण ७ गते अन्तर्क्रिया ज्याभव: या:गु दु ।

शंखधर स्मृति पार्क जिफागलय् जूगु उगु ज्याभव: सेवा केन्द्रया नाय: रविन्द्र वहादुर प्रधानया सभानायोसुइ व मूपाहाँ डि.एस.पी. डा.मेख वहादुर खत्री जुया दीगु उगु ज्याभवलय् विशेष पाहाँ की.न.पा.या वरिष्ठ लेखाअधिकृत सानुबाबु परियार ख:सा, मेपिं पाहाँपिं नेपाल मानव अधिकार संगठन किपू कचाया न्वकू बच्चुर

म श्रेष्ठ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी किपूया नायो राजेन्द्र बानिया, नेपाल तरुण दल किपू नगरया सभापति इच्छा कुमार महर्जन, नयाँशक्ति नेपालया किपू संयोजक केशरत्न बज्राचार्य, दबू विचा: संघया नायो संघरत्न बज्राचार्यपिं नं भायादीगु ख: । अपराधरहित समाज निर्माणय् समुदायया भूमिका विषयसं जूगु अन्तर्क्रिया ज्याभवलय् अपराध न्यूनिकरण स्वया अप्व: फोहर व्यवस्थापनया बारे यक्व खँ पिहांवल । सायद अन मिर्जिपिं स्वया: अप्व: मिसापिनिगु सहभागिता अप्व: दुगुलिं ख:ला ? अथेहे शंखधर स्मृति पार्कया भवनय् सामुदायिक सेवा

केन्द्र व प्रहरी सामुदायिक सेवा केन्द्रया ज्याकू गबलेतक च्वनीगु धइगु खँय् नं न्ह्यस: त:गु ख: । मूपाहाँ डि.एस.पिं अपराध म्हो यायेत समुदायया ग्वाहालि मा:गु दु । थ: ज:ख: जुइगु अपराधया बारे प्रहरीयात सूचं बिइत इनाप यानादिल । वय्क: किपूली भायादीगु भिंस्वला दत, थ्व दुने सार्वजनिक अपराध मुद्दा अप्व: दर्ता जूगु ख:सां मेमेगु अपराध म्हो जुयावंगु तथ्यांक न्ह्यब्वया दिल । विविशा शाक्यं न्ह्याकादीगु उगु ज्याभवलय् सानुबाबु परियार, संघरत्न बज्राचार्य नं थ:गु नुग: खँ तयादीगु ख: ।

व्यक्तित्व विकासया नितिं न्वचू कला तालिम'

‘मां भाय् म्वाकेनु, थ:गु म्हसीका ल्यंकेनु’ धैगु नाराया लिसें आज्जु ज्वना पलिस्था जूगु नेपालभाषा क्लब किपूया ग्वसालय् ‘व्यक्तित्व विकासया नितिं न्वचू कला (उदघोषण) तालिम’ ज्याभव: जुइगु जूगु दु । वइगु ने.सं. १९३७ सिल्लागा च:ङ्गे (फागुन १४ गते) शनिवा:निसें न्ह्याइगु उगु तालिम फागुन २८ गतेतक न्ह्याइगु जानकारी ग्वसा: खल: नेपालभाषा क्लब किपूया नाय: रीदेन महर्जन जानकारी बियादीगु दु । उगु व्यक्तित्व विकासया नितिं न्वचू कला तालिमया कजि राजेन्द्र महर्जन जुयादीगु दु । ग्वसा: खल: नेपालभाषा क्लब किपू नं जानकारी ब्यूगु दु ।

ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रया ज्येष्ठ नागरिकपिं वटुक भैरव भ्रमणय्

ज्वजलपा वा:पौ /

भिंछला न्ह्य: पलिस्था जूगु ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र पाँगां लय लय पतिकं ज्येष्ठ नागरिक पित्त स्वनिग: दुने थीथी थासय् चाहिइकेगु ग्वसाकथं फागुण ७ गते यलया लगंख्यलय् चंगु वटुकभैरव मन्दिरय् चाहिइके यंकूगु ख: ।

पाँगा पाधुया नारायण महर्जन “त्याकु”या ग्वाहालिं स्वंग: बसय् तया: यंकूगु ख: ।

वटुक भैरव थंका: द्य:पुजा यायेधुंका: सकसिनं द्य:या दर्शन यात । अनलिपा न्हियान्हिथं याइथें योग, ध्यान याना: न्ह्याइपुक प्याखं ल्हुया हिं छ्यात । उगु ज्याभवलय् ९६ दँदुमहतकं भायादीगु ख: ।

थ्व ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रया थ्व च्याक्वखुसिया भ्रमण ख: । थ्वया न्ह्य: क्वय्ना गणेश:याथाय् निक:, नारायण हिति राजदरवार, सूर्यविनायक ख्वप, कार्यविनायक, व:खु, वाघभैरव किपू व थुगु वटुक भैरव यल ख: । थीथी हुनिं उखेंथुखें वने मफुपिं मनूतयगु निति थ्व भ्रमण तसकं फलदायी जूगु अन भायादीपिं ज्येष्ठ नागरिकपित्सं लसता प्वंका: दिल ।

वटुक भैरवया दर्शन यायेदया: सकलें लयता:गु खनेदु । ज्येष्ठ नागरिकपित्सं ग्वाहालि यानादीमह नार ायण महर्जनयात ज्येष्ठ नागरिकपित्सं सुवा: नं विउगु दु । उगु इलय् ज्येष्ठ नागरिक क्लबया अध्यक्ष एवं केन्द्रया सल्लाहकार इन्द्रमान महर्जन, अर्जुन महर्जननं भायादीगु ख: । नयेत्वने क्वचाय्का छँ लिहां वय्गु इलय् लगंख्य:या थुर नं चाहइका ह:गु ख: ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यें जिल्लाया दांभरी सानुकाजि महर्जन मन्त

ज्वजलपा वा:पौ

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यें जिल्लाया दांभरी सानुकाजि महर्जन आकाभाकां मन्त । भीगु स्वनिग: न्हिपौया पत्रकार वय्क: आकाभाकां मदुगु ख: ।

पीदँ दुम्ह पत्रकार महर्जन आइतवा: सुथय् मदुगु ख: । आइतवा: सुथन्हापां वेहोस जुयादीमह वय्क:यात वास: यायेगु नितिं मनमोहन अस्पताल सोह्र खुट्टेय् यंकूगु ख:सा वास: यायां हे वय्क: मदुगु ख: ।

करिव ८:३० ता इलय् मदुम्ह वय्क:या अन्तिम श्रद्धाञ्जली प्वंकेगु ज्या येंया इन्द्रायणी लुतिइ अन्तिम श्रद्धाञ्जली प्वंकेगु ज्या जूगु ख: ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय नाय: श्रीकृष्ण महर्जन व यें जिल्लाया नाय: नातिकजि महर्जन पत्रकार दबूया ध्वाचं फायेकादीगु ख: ।

अन्तिम श्रद्धाञ्जली प्वंकेगु नितिं दिपय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया न्वकूपिं नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, सुरजवीर बज्राचार्य, मूछ्याञ्जे सुनिल महर्जन, दांभरी सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ, केन्द्रीय दुज:पिं नविन जोशी, विगेन तुलाधर, सुरज व्यञ्जनकार, राजेन्द्र शाक्य, सल्लाहकारपिं सुजिप बज्राचार्य, नरेशवीर शाक्य अथे हे यें जिल्ला कचाया ज्यासना पुच:या दुज:पिं, यल जिल्ला व ख्वप जिल्लाया ज्यासना

पुच:या दुज:पिं नापं आपलं पत्रकारपिं सहभागी जुयादीगु ख: । छगू दशक न्हय:निसें पत्रकारीता ख्यलय् सक्रिय जुयाच्चनादीमह वय्क: मदुगुलिं नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूयाखें श्रद्धाञ्जली प्वंकुसे बिचा: हायेकूगु दु ।

नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया सक्रिय दुज: वय्क: मदुगुदिं दबूयात त:धंगु क्षति जूगु दु धका: तर्क न्ह्यथंगु दु । अथे हे दु:खंक:पिं छँज:पित्त धर्य धारणा यायेफयेमा धका: बिचा: हायेकूगु दु । छुं दिं लिपा हे नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबुलिं श्रद्धाञ्जली सभा याइगु जूगु दु ।

मदुम्ह पत्रकार महर्जनया च्यादँ दुम्ह छम्ह म्हाय् व जहान दु ।

सिलाचःहे खुन्हु नगमय् बलिं उइगु संस्कृति

श्रीकृष्ण महर्जन

थौकन्हय् नेवाःतय्सं सिलाचःहे धायेगु त्वःता वनाच्वंगु दु । अले अप्पःसिनं शिवरात्री हे धायेगु याना हयाच्वंगु दु । अझ विशेष याना युवा पुस्तां ला सिलाचःहे धायेगु हे त्वःता हये धुंकूगु दु । शिवरात्री धकाः महाद्यः नाप स्वाकेगु अले महाद्यःयाथाय् वना गजि त्वनेगु, भांग नयेगुनिसं लागू पदार्थ सेवन याना वयाच्वंगु दु । उकियात विकृति या रूपय् थुइका कायेमाःगु अवस्था दु ।

सिलाचःहे स्वर्निगःया आदिवासी नेवाःतय्सं थःथःगु चलन कथं हना वयाच्वंगु दु । सिलाचःहेयात मंकाः कथं लहाना मंकाः कथं हे बुबः सिया नयेगु तर्क याना वयाच्वंगु खने दु । अथे हे महाद्यः व गणेशःयाथाय् जक मखु बुंगद्यःयाथाय् तर्क गर्विसिमि च्याकीगु चलन दु । नेवाः वस्ती सक्वय् ला विशेष कथंया गुप्ती पुजा याइगु चलन दु । उगु हे कथं किपूया नगामय् बलिं उइगु अले यक्व हे मनुत छुवालिप्पाः च्याका बौ बिया वनीम्ह न्हयःन्हयः व ल्यूल् बनेगु तर्क याइ । थुगु कथं सिलाचःहे दुने नं विभिदता खने दु ।

दैय् दसं गवले तिमिलाया गति या ल्याखं अर्थात चन्द्रमासया ल्याखं सिल्ला महिना वइ अबले अबले नेवाःतय्सं लुमंकीगु दिं नापं छगू कथंया नखः खः सिला

तान्त्रिक विधिं याइगु पुजा, थःपिनिगु वस्तीइ मभिगु तत्व मवयेमा धकाः याइगु पुजा, चिकुलाया ई फुत धकाः तायेकेगु अले तापला वल धकाः सन्देश बिइगु याना वयाच्वंगु नापं बुबः सिया नयेगुनिसं थःथःपिनिगु पुर्खा पलिस्था यानातःगु द्यःया न्हयःने मि च्याका मि कुइगु नेवाःतय्गु मौलिक कथंया संस्कृति खः । थुगु संस्कृति बुलुहुं बुलुहुं त्वःताः वनाच्वंगु दुसा शिवरात्रीपाखें धित्तुधिना यंकाच्वंगुयात कया थुइकेमाःगु ई वःगु दु

चःहे । गनं गनं सिला च्याकेगु धकाः नं धाइ । सिला च्याकेगु धइगु सिं च्याकेगुया अर्थय् कयातःगु दु । विशेष याना देगः न्हयःने बहनी मिं च्याकेगु याना वयाच्वंगु दु । सिला चःहे धइगु नेवाःतय्गु मौलिक कथंया नखः खः । मौसम नाप स्वापू दुगु अले तान्त्रिक दिं कथं नालातःगु सिला चःहे खुन्हु विशेष याना मस्तयत बहनी जुइवं न्हयाइपुसे च्वनी ।

सिला चःहे कुन्हु हे बहनी किपू नगर दुनेया हे नेवाः वस्ती नगामय् बलिं उइगु चलन दु । उकुन्हु बहनी नगांया नासः द्यःया न्हयःने विशेष कथंया पुजा यायेमाःगु चलन दु । गुरुजु हे अन मिखाय् तयेगु अजः तर्क फ्वयेगु याइ । अन अजः फ्वलकी तसर्क भिं धाइगु जुया स्थानीय मनुत यक्वसिनं अजः तर्क फ्वइगु खः । जा थुइमाः । जा थुयातःगुयात थलय् तया हे नगां देय् चाःहिइक बौ बिया वनीगु चलन दु । जा हवला वनीगुयात हे बलिं उइगु धाइ ।

उगु इलय् यक्व हे मनुत छुवालिप्पाः च्याका बौ बिया वनीम्ह न्हयःन्हयः व ल्यूल् बनेगु याइ । अथे छुवालिप्पाः च्याका बौ बिया वनीगु अर्थात बलिं उया वनीगु नगांया थःगु हे कथंया संस्कृति खः । उगु इलय् हे पःसिं पिहां वा धकाः तर्क छुवालिप्पाः च्याका वनीपिं हाला वनीगु खः । अथे बलिं उइगुयात नगां भिंकेगु धकाः नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

स्वर्निगःया नेवाःतय्सं थःथःगु कथं द्यःया न्हयःने मि च्याका च्वनेगु याइसा अथे सक्वय् नं थःथःपिन्सं पलिस्था यानातःगु गणेशः, नारायणः, महाद्यःनिसं भैरव द्यः व शीथी द्यःया न्हयःने सि च्याकीगु चलन दु । अथे हे मेमेथाय् थें हे बुब सिया नयेगु, समेवजि नकेगुनिसं प्रसाद इना बिइगु चलन सक्वय् नं दु । माघ महिना ज्वःछि नादि खुसि अर्थात शाली नदिइ स्वस्थानि धलं दीपिं सकलें हे सिला चःहे कुन्हु बहनी सक्वया ज्योतिलिङगेश्वर महाद्यःया न्हयःने मि च्याका

च्वनेमाःगु चलन दु । स्वस्थानी लच्छि तर्क धलं दंगु पूर्वकेगु कथं अथे मि च्याका चान्हय् च्वनेमाःगु अले अन प्रसाद काये धुंकाः बज्रयोगिनीया दर्शन याना जक धलंदंगु पूर्वनी धइगु मान्यता दु ।

सिला चःहे कुन्हु सक्वया पुलांगु दिपय् विशेष कथंया पुजा यायेमाःगु चलन दु । अन होम याना पुजा याइगु यात हे गुप्ती पुजा धाइगु खः । लप्सीफेदीया साधु सुमसान नं धायेगु याना वयाच्वंगु पुलांगु दिपय् होम याना छम्ह तहा होमय् तयेमाःगु अले छम्ह ताहा खुसिइ त्वःताः छवयेमाःगु, छम्ह चखुंचा होमय् तयेमाःगु अले मेम्ह चखुंचा च्वयेका छलयेमाःगु, छम्ह न्या होमय् तयेमाःगु अले मेम्ह न्या खुसिइ चुइका छलयेमाःगु नापं छम्ह दुगुयात बलि बिया दुगुया छयं छगः हे जीर्ण जुइक होम यायेमाःगु चलन दु । अथे दुगुया छयं होमयाइगुयात स्थानीय मनुतय्सं दक्षप्रजापति या छयं दुया छवयेगु धकाः नं धाइ ।

अथे विशेष कथंया गुप्ती पुजा क्वचाये धुंकाः अनं हःगु प्रसाद हे स्वस्थानी धलं दना उकुन्हु ज्योतिलिङगेश्वर महाद्यःयाथाय् चान्हय् मि च्याकाच्विपिन्त प्रसाद बिइगु चलन दु । अथे गुप्ती पुजाया नितिं गुप्ती पुजा गुथि धकाः हे दयेकातःगु दु ।

सामान्य तया सिला चःहे कुन्हु महाद्यःयाथाय् गर्विसिमि च्याकेगु धकाः मनुतय्सं धायेगु याना वयाच्वंगु दु । तर नेवाःतय्सं अन्नया द्यः अले मौलिक द्यः कथं नाला वयाच्वंम्ह बुंगद्यःया देगः न्हयःने तर्क अथे गर्विसिमि च्यकीगु चलन दु । यलया तःबहालय् बुंगद्यःया देगः न्हयःने सिला चःहे कुन्हु मि च्याकेमाःगु चलन दु । अले बुंगद्यःयात चा वसतं पुंकेमाःगु तर्क चलन दु । बुंगद्यः दुगु यलया तःबहालय् जक मखु बुंगद्यः मदुगु बुंगया देगलय् तर्क सिला चःहे कुन्हु अथे मि च्याकेमाःगु चलन दु । महाद्यःनिसं बुंगद्यःया न्हयःने अले गणेशःया न्हयःनिसं दुवातय् तर्क गर्विसिमि च्याकीगु चलन धइगु थ्व छुं छगू

धर्म विशेष कथं नेवाःतय्सं हना वयाच्वंगु नखः मखु समग्र नेवाःतय्सं हे थःगु हे कथं हना वयाच्वंगु नखःया रूपय् कायेछि ।

थःथःगु स्थानीय परम्परा कथं सिला चःहे नेवाःतय्सं हना वयाच्वंगु दुसा सिला चःहे थौकन्हय् वया शिवरात्रीपाखें धित्तुधिना यंकाच्वंगु दु । तान्त्रिक विधिं याइगु पुजा, थःपिनिगु वस्तीइ मभिगु तत्व मवयेमा धकाः याइगु पुजा, चिकुलाया ई फुत धकाः तायेकेगु अले तापला वल धकाः सन्देश बिइगु याना वयाच्वंगु नापं बुबः सिया नयेगुनिसं थःथःपिनिगु पुर्खा पलिस्था यानातःगु द्यःया न्हयःने मि च्याका मि कुइगु नेवाःतय्गु मौलिक कथंया संस्कृति खः ।

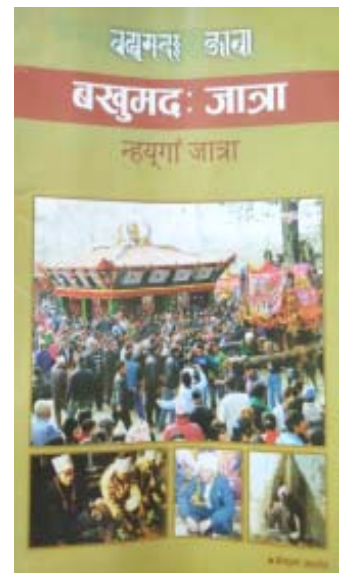
थुगु संस्कृति बुलुहुं बुलुहुं त्वःताः वनाच्वंगु दुसा शिवरात्रीपाखें धित्तुधिना यंकाच्वंगुयात कया थुइकेमाःगु ई वःगु दु

पांगाया विष्णुदेवी बालकुमारी जात्रा

बजारय् वये धुंकूगु दु
थःगु प्रति सुरक्षित यानादिसँ

स्वापू नितिं मेमेगु फोन नम्बरः ४३३४०१३,
९८४१७५२५८३, ९८४६०४६१२३९

बखुमदः जात्रा
न्हयगां जात्रा

साहित्य उपन्यास – जन्ति न्हायत

चवमि– मदन गोपाल प्रधान
“क्वाःघासा”

१

कथंहे.....

नयेनिइ सिधयेकाः श्रीया लिक्कसं च्वंम्ह भुयु ख्वाःम्ह भाजुं चुरट बट्टा व लाइटर लिक्कल । बट्टां चुरट छपू लिक्कयाः म्हुतुसिइ काके न्त्यः श्रीयाके न्यन, “जिं चुरट त्वनां छितः मछिं जुइ ला मखु, भाजु ?” श्री न्हिला ख्वालं धाल, “भपिया दिसैं । जितः छुं बाधा मदु ।” सुभाय् वियाः व भुयुभाजुं चुरट च्याकल । चुरट च्याकाः कुं जक ल्त्वःगु न्त्यने च्वंगु सिटय् च्वंम्ह छम्ह भाजुं चुरट त्वंम्ह भाजुयात स्वयाः नायु सलं इनाप यात, “जि जहान हृदय रोगि जूगुलिं चुरटया कुं मज्यू । ज्युसा घौपलख चुरट भपिया दिइमते ।” इनाप याःम्हसियागु खँ त्याःमदःनि चुरट त्वंम्ह भाजुं माफि पव पव काचाकिचिं चुरट स्यात । इनाप याःम्ह भाजु सुभाय् व्यु व्युं थःगु सिटय् प्यतुत ।

श्री थःगु घडीइ छकः हानं मिखा ब्वयेकल । भिंछताः ई तिनि जुल । बाघौ नं मयाक मानि काठमाण्डौ थ्यनेत । हवाइजहाजया लाउड स्पिकर न्हाचः धाः खतं पायछि हे जुइक धायेगु खःसा पीगु मिनट ल्यं दनि । काठमाण्डौ थ्यनेत ।

पीगु मिनट छयायेत श्रीयात आपलं हे कष्ट जुल । च्वना च्वना थें मछिना वल । प्यम्पा स्याः थें, म्ह स्याः थें जँ स्याः थें जुल । न्त्यनेसं दुगु मायगाजिन नं स्वये यः मतायेकू । मिखा तिसिना नं गुलिजक च्वनेगु धयाथें तायेकल । न्त्यः वयेके फुगु नं मखु । मनरुपी भाजनय् कःनिमुस्यारुपी थीथी खँत मुया च्वंबलय् न्त्यः नं गनं वयेके फौगु खः ।

ई ला छयायेहे माल धयागु मतिइ तयाः छु याःसा ई वंगु मचाइ धकाः बिचाः यात । बिचाः नं छु यायेवं लुया वैगु खःसा धकाः । बिचाः याःलिसे भन मन जक हथाय् हथाय् चाइगु । मालेवं लुइगु, मनं तुनेवं दैगु जूसा ला सकसियां स्वत कपाः लुइगु हे जुल नि । थ्व हे

ला खःनि मनू प्रति भाग्यया व्यङ्ग । मखुसा व्यङ्गया नं अस्तित्व हे गन दै धकाः ।

तर बिचाः व कुतःया नं थःगु हे अस्तित्व मदुगु मखु । थः लिक्कसं च्वंम्ह भुयु ख्वाःनापसां गफ याता ई छयायेगु बिचाः याता श्री खँ छुत, “छि गनं भायागु ?”

“फ्रान्सं ।”

“फ्रान्सय् गनं ?”

“पायरिसं ।”

“पायरिसय् हे ला छिगु छें ?”

“पायरिसय् हे ला मखु । अनं नेक्कयति

पूर्व पाखे छगू चिकिचा धंगु गामय् लाः ।”

“नेपालय् छिगु थ्व न्हापांगु भ्रमण ला ?”

“मखु । थ्व नापं निकः जुइ ।”

“छितः गय् च्वं जिमिगु दे नेपाः ?”

“बांला तायाः हे थ्व दँया विदा नेपालय्

चाःहिला फुकेगु बिचाः याता फुक्क कार्यक्रम दयेकागु । तर पायरिस बिमान स्थलय् नापलाःम्ह नेपालं लिहां वःम्ह जिमि पासं काठमाण्डौ न्हापा थें मखये धुंक्ल धकाः धाल । प्रदुषणं गष्ट हं । वं वं थाय् स्वःस्वः थाय् फोहर हं । नवः हँ, च्वने हे मजीक । जिपिं धाःसा न्हापा थें हे बांलाः जुइ धकाः मनं तुना वये धुन । जिमि पासं धाःथें खःसा काठमाण्डुइ छन्हु च्वनाः मेगु हे देशय् वनेमालि । स्वये । काठमाण्डुइ नि थ्यंके ।

टुरिष्ट भाजुया खँ न्यना श्री थःगु देया अवस्था लुमंका मन क्वथन । कलाकृति व संस्कृतिया नामं विश्वय् नां जाःगु थःगु देया दुर्गति स्वयाः च्वने मालिबलय् छम्ह स्वाभिमानि नेपाःमिया नुगलय् स्याइगु स्वाभाविक हे खँ खः । हस्तिनापुरय् दुर्योधनया आदेश खतं दुसासनं द्रौपदीया पर्सि सालाः नाङ्गा यायेत संगु ला कुतः हे जक जुल । तर थन थःगु देशयुला प्रकृतिम ायागु तिसा वसः जक मखु पेटिकोट नापं तोके धुंक्ल । थथे हे जुल धाःसा आः भी मां देयात ततः धंगु होटेलय् क्याब्रे डान्स याकाः जक विश्वय् नां तयेगु जुइ । मखुसा प्रत्येक नेपाःमि भगवान कृष्ण जुयाः थः मां देया लाज तये माःगु दु । मखु धयागु जुसा “मां व मां दे स्वर्ग थें तायेकि” धायेगु ला फुस्लुगु नारा सिवायतं मेगु छुं हे मखु धकाः मनय् तुनां श्री हानं छकः मिखा प्लेनया भ्याःरिखे ब्वयेकल ।

कथंहे .....

हलिं नेवाः गुथि किपू कचां किपुली याःगु

“भिके-ल्हवने-न्हूधाः यायेनु”छुयो तया चिनाखँ गोष्ठी ब्वंगु चिनाखँ छसिंकथं

पिकया वनेगु तातुना थ्व चिनाखँ न्त्यब्वयागु खः

४.भिके-ल्हवने न्हूधाः यायेनु

भगत दास श्रेष्ठ

न्हू बानेश्वर, यें

मनूया दुनुगः मनुखं थ्वीकेनु,

मतिना इनाः(इनाः मनू छधी यायेनु ।

हलिं छगुलिं भीगु थःगु हे यायेनु,

भिके(ल्हवने)न्हूधाः यायेनु

शान्ति माले भवलय्

सूर्य लिसेलिसें गन मथ्यं जि (गन)

इतिहास पुइकु पुइकु अर्ननिसें हे खन जिं

गन जक डायनोसोर व माय्मोथया युग दयाच्वन

(फोसिलसया लिधंसाय्)

सकतां दु अवले अन

व खुसि, पर्वः च्वापुगुं, माथं बंगु फाँट, स्वनिगः

गुं, सागर आदि दु

अर्थात् हलिं छगुलिं दु

जक अन मनू मदु

द्यः धर्म, राज्य, लागा

आदि छुं छुं मदु

वयां ल्यूल् “भविष्य” मामां वना

आपालं ई फातापुलाः वन

ई(ब्यःकथं यक्वं ट्यूपाःत वल

बल्लं “मनू” खने दयावल

ई ट्यू लिसेलिसें

लोभ वल, स्वार्थ वल (लागा, धर्म, राज्य आदि)

कचवं वल, विस्कृति, विध्वंश वल

सय्के सीकेया नामय्

विकाश, विनाश आदि वल

त्यः, मत्यः सकतां वल

अपुल, थाकुल

अनेतने वल

उकिं ला माःमाःजुया जिं, भी जुयाः स्वयेत

(उकीया वासःत छुछु खः, गन गन खः, गुलि गुलि

खः

मनू मात्रया घाः थ्व, स्याः थ्व)

उकिं ला हाः जुया जिं ताइलनिसें

व वासः लुल न्दै, पानासिया (PANACEA) खः व

उकिंला व वासः छचलेगु सकसिगु दुनुगः नुगः थ्यंक

लाःनि आः लाःनि आः नं

मनू जुयाः मनूया नुगः म्हसीके

छसिंकथं मछिं, मगाः फुक्क चीका

आजु छगू हे तातुनाः

छम्ह हे जुयाः भी न्त्याये सय्के

मनूसिबे छुं मखं जिं

लिसें सकल लकस नं न्त्यंकाच्वना जिं

मतिनाया नितिं थःथवय्

कि थ्व हलिं छगू हे, परिवार छगू हे जुइके

खः वहे खः अन्तिम सत्य खः, थ्व, थुइके

उकिं भिके, ल्हवने, न्हूधाः याये

मज्जि मगाः थाय् पूर्वक हे

सकल मनूत छथाय् हे च्वनाः

मनूतय् सुख मनूखं हे हये ।

२३.पलाःखाय् मालाः लिहां वया

शान्ति श्रेष्ठ, थक्वाः, यें ।

जिगु पलाःखाय् मातुमालाः

थौ थथे लिहां वयागु जुल

जिगु प्रेम यात्राया तिख्खर सवाः

आखःग्वलय् थथे हनागु जुल ।

न्हापा नं छंगु लुमन्ति हे

प्रेम गीत च्वयेगु याता

छंगु तारिफ छंगु वर्णन

आखःग्वलय् हनेगु याता

आः नं छंत लुमंकाः हे

प्रेम गीत च्वयागु जुल

फरक केवल थुलिजक

न्हापा शुरु, आः अन्त जुल ।

स्याःचाःगु जिगु नुगलय्

कविताया पावाःस् फ्वयाच्वना

प्रेम बन्धनया सिखः फ्यानाः

मूक्तिया सासः ल्हानाच्वना ।

तपाईको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार बनाउने
हो भने तपाई एक कल फोन गर्नुस् हामी तपाईको टोलको
समाचार कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

कीर्तिपुरको चित्रण

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वाःपौ व ज्वज्वलपाः वाःपौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालयः निखासी टोलः कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वाःपतिइ छिगू चिनाखँ/बाखँ/हाइकू विज्ञापन
व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंकाः सः

ज्ञाजलपा वाःपौ

ज्याकूः निखासी त्वाः किपू नपा-३ फोन ल्याः ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com

स्ववियु निर्वाचनया न्हूगु तालिका सार्वजनिक

त्रिभुवन विश्वविद्यालय फागुन १४ गते स्व.वि.यु. निर्वाचन यायेगु धयात:सां विद्यार्थीपनिगु विरोधं यानां न्यान्हु लिछयागु खः । आः वइगु फागुन १८ गते जुइगु स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनया निर्वाचन कार्यतालिका सार्वजनिक याःगु दु ।

त्रिवि कार्यकारी परिषदया शुक्रवार च्वंगु बैठकं स्ववियु निर्वाचनया कार्यतालिका सार्वजनिक याःगु दु ।

न्हूगु कार्यतालिका कथं फागुन ११ गते सुथय् १० ताःईतक मतदाता सूची प्रकाशित यायेगु । वहे दिनय् निताः ईतक मतदाता सूचीउपर दावी विरोध यायेगु व फागुन १२ गते १२ ताःईतक मतदाताया अन्तिम नामावली सार्वजनिक यायेगु कार्यतालिका दु ।

फागुन १२ गते हे १२ ताःईनिसें ५ ताःईतक प्रत्यक्ष व समानुपातिकपाखेया उम्मेदवारया मनोनयत वितरण याइ । फागुन १४ गते उम्मेदवारी दर्ता जुइसा १५ गते न्हिनय् १२ बजेतक उम्मेदवारया अन्तिम नामावली प्रकाशित याई । १५ गते हे न्हिनसिया ३ बजेतक उम्मेदवारी लिात कायेगु ई तोकय् यानातःगु दु । न्याताः ५ ईतक उम्मेदवारया अन्तिम नामावली प्रकाशन याई ।

१८ गते गुगु इलनिसें चुनाव न्ह्याकेगु खः व सम्बन्धित क्याम्पसयात हे भाला बियातःगु दु ।

१२ गते सतक विस्तार विरुद्ध संघर्ष समितिपाखें प्रदर्शन याइगु

सतक विस्तार विरुद्ध आन्दोलन याना वयाच्वंगु उपत्यकाव्यापी सतक विस्तार पीडित संघर्ष समितिं वइगु १२ गते विहिवाः माइतिघर मण्डलाय् तःजिक प्रदर्शन याइगु जूगु दु । विना मुआब्जा जनताया छें व जग्गा सतक विस्तारया नामय् गैर न्यायीक कथं कायेगु ज्या यानाच्वंगुया विरोधय् उगु कथंया प्रदर्शन यायेत्यंगु खः ।

सतक विस्तार विरुद्धया प्रदर्शनया तयारीया भूवलय् सतुंगः, थलीनिसें स्वनिगःया थीथी लागाय् भेला यायेगु ज्या तकं जूगु खः धकाः संघर्ष समितिं धाःगु दु । थ्व हे दथुइ यलया वतुक भैरवयाथाय् वंगु छुं दिं न्हयः जक सतक विस्तार पीडिततपाखें थःपनिगु मुद्दा त्यायेमा धकाः होम यायेगु ज्या तकं याःगु दु । सकारात्मक शक्ति आर्जनया नितिं उगु कथंया होम यानागु खः धकाः ग्वसाः खलःया न्हयलुवाः शान्तप्रकाश श्रेष्ठ जानकारी बियादीगु दु ।

चिवाखं “जीवन चक्र”

ज्ञानी राज मानन्धर

तारा यात ला चित्या हे लात का ! घुर्के थाकुम्ह माजु मन्त ! आः ला तारा हे छेंया माजु थें का ! बाःजु छम्ह दु, द्यो थें जाःम्ह ! घुर्के अःपु ! पेन्सन न बया हे च्वंगु दु ! छुं हे तेन्सन मदु ! ताःवत केहें

वतपिं लही माःगु मखु, च्याम्ह ताःवत केहें वतपिं बिया छ्वय् धुंकूपीं ! किजाभत छम्ह दुम्ह न थःगु हे छयलं मुलं चुयाः दय्कुगु छें दु, पिने ! मजिउम्ह वो हे थः भाःत छम्ह, छें मां अबु जक लहिउ लहिउं वपी क्वयं त्याः त्याः खने दय् धुंकल !

तारां मति तल “न्हापा मांया न्ह्यःने खि तक तय् मछाःम्ह जिम्ह बुढा, आः जिं खि तय्गु न्वतुना मच्चंसे गाई मखु !”

जीवन चक्र कुमाःया घःचाः थें चाःहिला च्वनि ! तारा या न छम्ह काय् दु ! कन्हय् कंस वो न छन्हु माजु जुइ तिनि !

नेता

कवि राम महर्जन

नगां, किपू-१६

विश्व जगत हे फनफनी चाहीला च्वंगु थ्व संसारे राजनैतिक घन चक्कर न ग्वये फयेथें चाहिलाच्वंगु दु पूर्व पश्चिम निसे उत्तर दक्षिण तक शहर गाँ सकभनं वँय् थें चाहिला च्वंगु दु अथे मजुइकं फुक्कं खः सिइन मखु थ्व भूगोलया सत्य तथ्य खः मसिइकं उपयुक्त ज्या न याये फइ नं मखु उलिजक खः गन खः धका गन गज्या पिं मनुत दु इमिगु रहन सहन वानी व्यहोरा नं थुइकिहेमाः नेपालया हकय् सत्ता सम्हालय् याइपीं बौद्धिक व्यक्ति जुइमाथे मच्च आन्दोलनकारी जुया खः सःम्ह जुइगु गा विपक्षी या कमी कमजोरी सिइका विरोधया भाषण याये सयकेमा बौद्धिक व्यक्ति हे जुइमाथे मच्चं आन्दोलनकारी जुया खः सःम्ह जुइमाः सत्य तथ्य उचित अनुचित मखुसा फयेगः ख छाय् मखेमा द्रुपाः स्वया बौ तय् सलकि नेपाः या राजनैतिक नेता जुई

नेपाल सरकार

कृषि विकास मन्त्रालय

व्यावसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजना

सल्लाघारी, महाराजगंग, काठमाडौं

विश्व बैंकको ऋण तथा अनुदान सहयोगमा सञ्चालित व्यवसायिक कृषि तथा व्यापार आयोजना (PACT) हार्द आठौं वर्षमा संचालित छ । आयोजनाको म्याद २०७५ साल असार १५ गते तदनुसार जुन ३० २०१८ मा समाप्त हुँदैछ । आयोजनाको हालसम्मको अवस्था तपसिल बमोजिम रहेको छ ।

१) शुरु अवधि (सन २००९) मा आयोजनाको पहुँच २५ जिल्लामा मात्र सिमित रहेकोमा सन् २०१६ मा ६१ जिल्लामा विस्तार भएको छ ।

२) आयोजनाबाट प्रतिस्पर्धात्मक पद्धतीद्वारा मागमा आधारित प्रस्तावहरुमा पुरक अनुदान (Competative Maching Grant) मार्फत संचालित १३१८ वटा उपआयोजनाहरु मध्ये ५६३ उपआयोजनाहरु सम्पन्न भएका छन् भने ७५५ उपआयोजनाहरु संचालनको विभिन्न चरणमा रहेका छन् ।

३) आयोजनाले ४०६ वटा सहकारी संस्था, ४०८ वटा कृषक समूह, ४८२ वटा निजी फर्म, १२ वटा उत्पादक संस्था मार्फत उपआयोजनाहरु संचालन गरिएको छ ।

४) आयोजनाबाट हालसम्म ९३३९२ जना कृषक, उद्यमीहरु प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् ।

५) आयोजनाबाट कृषि वस्तुको बजार प्रवर्द्धन गर्न भापाको दमक, विराटनगरको कटहरी, धनुषाको महेन्द्रनगर, रुपन्देहीको बुटवलमा क्षेत्रियस्तरको कृषि/पशु सेवा थोक बजार निर्माण गरिँदैछ, भने काठमाडौंको चोभारमा अत्याधुनिक सुविधा सम्पन्न फलफूल तथा पुष्पथोक बजार निर्माणको क्रममा रहेको छ ।

६) नेपालमा उत्पादन भएका कृषि वस्तुहरुको अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पहुँच पुऱ्याउन कृषि वस्तुको स्वच्छता सम्बन्धी मापदण्ड पुऱ्याउन कीर्तिपुरमा (Fumigation Chamber) निर्माण गरिँदै छ ।

७) भूकम्पबाट अति प्रभावित १० जिल्लारुमा कृषि तथा पशुसो सुचारु गर्न ति जिल्लाहरुको १० स्थानमा कृषि/पशुसो निर्माण गरिँदै छ ।

८) आयोजनाबाट संचालित कार्यक्रमहरु पारदर्शी बनाउन र ति कार्यहरुमा कसैको कोहिप्रति गुनासो व्यास्थापन, कार्यविधि, २०७३ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । कृषि विकास मन्त्रालय अन्तर्गतका आयोजनाहरुमा यो प्रयोजन नौलो हो ।

९) आयोजनाको पुरक अनुदानमा संचालित मासु तथा मासुजन्य दुग्ध तथा दुग्धजन्य तथा अन्य खाद्यजन्य उद्योगहरुलाई नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डको परिधि भित्र ल्याई ती उद्योगहरुलाई खाद्य ऐन बमोजिम सम्बन्धीत विभागबाट Food Licence उपलब्ध गराउन पहल भइरहेको छ ।

१०) आयोजनाको लगानीमा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन केन्द्र (ABIC) को स्थापना कार्य सुरु भइसकेको छ । जसबाट कृषि उद्यमीहरुले आफ्ना उद्योगहरु प्रवर्द्धन गर्न प्राविधिक आर्थिक तथा व्यवसायबाट सेवा, सुभाब तथा सल्लाहरु एकै थलोबाट प्राप्त गर्नेछन् ।

११) आयोजनाबाट सञ्चालित कार्यहरुबाट वातावरणमा पर्नसक्ने प्रतिकुल प्रभावलाई रोक्न तथा न्यून गर्न आयोजनाले प्रत्येक संरचनामा वातावरणीय सुरक्षा पद्धतिलाई प्राथमिकताका साथ अवलम्बन गरेको छ । पुनश्चः

आयोजनाको म्याद २०७५ साल असार १५ गते समाप्त हुने र अझै पनि कतिपय कार्यहरु कार्यान्वयनको विभिन्न चरणमा रहेकोले आयोजनाको समाप्ती पछि कुनै पनि अधुरो कार्यहरुको जिम्मेवारी कसैले पनि लिन नसक्ने भएकाले निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको समयभित्रै सम्झौता बमोजिम किस्ता भुक्तानी लिने र आफुले लिएको आयोजनाहरु सम्पन्न गर्नेतर्फ सबैको ध्यान केन्द्रित हुन यसैसाथ अनुरोध गरिन्छ ।

आक्यान विवरण	किस्ता भुक्तानी लिने समय सिमा	अन्तिम किस्ता भुक्तानी तथा उपआयोजना सम्पन्न गर्ने समय सिमा
तेस्रो आह्वान अन्तर्गतका उपआयोजनाहरु	दोस्रो किस्ता २०७३ साल फाल्गुन १७ गते भित्र	२०७४ असार १६ गतेभित्र
चौथो आह्वान अन्तर्गतका उपआयोजनाहरु	पहिलो किस्ता २०७४ जेष्ठ ३१ गतेभित्र	२०७४ पौषा १६ गतेभित्र
लघु अनुदान अन्तर्गतका उपआयोजनाहरु		२०७३ असार १६ गतेभित्र
अन्य निर्माण कार्यहरु सेवा केन्द्र क्षेत्रिय तथा केन्द्रीय कृषि थोक बजारहरु		सम्झौतामा उल्लेख भएका समयमा सम्पन्न गर्ने निर्णय अनुसार